

4. ¶ Cum autem turba plurima convenirent, & de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem:

* *Matth.* 5. * Exiit qui seminat, seminare semen suum: & dum seminat, aliud cecidit fecus viam, & conculcatum est, & volucres cali comederunt illud.

6. Et aliud cecidit supra petram, & natum aruit, quia non habebat humorem.

7. Et aliud cecidit inter spinas, & simul exorta spinæ suffocaverunt illud.

8. Et aliud cecidit in terram bonam: & ortum fecit fructum centuplum. Hæc dicens clamabat: Qui habet aures audiendi, audiat.

9. Interrogabant autem eum discipuli eius, quæ esset hæc parábola.

10. Quibus ipse dixit: Vobis datum est nosse mysterium regni Dei, ceteris autem in parabolis: * ut videntes non videant, & audientes non intelligant.

* *Isai.* 6. 9. *Matth.* 13. & audientes non videant, & audientes non intelligant.

11. Est autem hæc parábola: Semen est verbum Dei.

12. Qui autem fecus viam, hi sunt qui audiunt: deinde venit diabolus, & tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant.

* *Isai.* 6. 9. *Matth.* 13. & audientes non videant, & audientes non intelligant.

13. Nam qui supra petram: qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum: & hi radices non habent: qui ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.

14. Quod autem in spinas cecidit: hi sunt, qui audierunt, & a solitudinibus, & divitiis, & voluptatibus vitæ euntes, suffocantur, & non referunt fructum.

15. Quod autem in bonam terram: hi sunt, qui in corde bono & optimo audientes verbum retinent, & fructum afferunt in patientia.

* *Matth.* 5. 16. * Nemo autem lucernam accendens, operit eam vase, aut subtus lectum ponit: sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen.

* *Matth.* 17. * Non est enim occultum, quod non manifestetur: nec absconditum, quod non cognoscatur, & in palam veniat.

18. Videte ergo quomodo audiatis: * Qui enim habet, dabitur illi: & quicumque non habet, etiam quod putat se habere, auferetur ab illo.

* *Matth.* 19. * Venérunt autem ad illum mater, & fratres eius, & non poterant adire eum præ turba.

20. Et nunciatum est illi: Mater tua, & fratres tui stant foris, volentes te videre.

21. Qui respondens, dixit ad eos: Mater mea, & fratres mei hi sunt, qui verbum Dei audiunt, & faciunt.

22. * Factum est autem in una die: & ipse ascendit in naviculam, & discipuli eius, & ait ad illos: Transfretemus trans stagnum. Et ascendérunt.

23. Et navigantibus illis, obdormivit, & descendit procella venti in stagnum, & complebantur, & periclitabantur.

24. Accedentes autem suscitaverunt eum, dicentes: Præceptor, perimus. At ille surgens, increpavit ventum, & tempestatem aquæ, & cessavit: & facta est tranquillitas.

25. Dixit autem illis: Ubi est fides vestra? Qui timentes, mirati sunt ad invicem, dicentes: Quis putas hic est, quia & ventis, & mari imperat, & obediunt ei?

26. Et navigaverunt ad regionem Gerasenorum, quæ est contra Galilaam.

27. Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam, qui habebat demonium iam temporibus multis, & vestimento non induebatur, neque in domo manebat, sed in monumentis.

28. Is, ut vidit Iesum, præcidit ante illum: & exclamans voce magna, dixit: Quid mihi, & tibi est Iesu Fili Dei Altissimi? obsecro te, ne me torques.

29. Præcipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arripiebat illum, & vinciebatur catenis, & compedibus custoditus. & ruptis vinculis agebatur a demonio in deserto.

30. Interrogavit autem illum Iesus, dicens: Quod tibi nomen est? At ille dixit: Légio: quia intraverant demonia multa in eum.

31. Et rogabant illum ne imperaret illis ut in abyssum irent.

32. Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: & rogabant eum, ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis.

33. Exierunt ergo demonia ab homine, & intraverunt in porcos: & impetu abiit grex per præceptum in stagnum, & suffocatus est.

34. Quod ut viderunt factum qui pascabant, fugerunt, & nunciaverunt in civitatem, & in villas.

35. Exierunt autem videre quod factum est, & venerunt ad Iesum: & invenérunt hominem sedentem, a quo demonia exierant, vestitum, ac sanâ mente ad pedes eius, & timuerunt.

36. Nun-

36. Nunciaverunt autem illis & qui viderant, quomodo sanus factus esset à legione:

37. & rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis: quia magno timore tenebantur. Ipse autem ascendens navim, reversus est.

38. Et rogabat illum vir, a quo demonia exierant, ut cum eo esset. Dimisit autem eum Iesus, dicens:

39. Redi in domum tuam, & narra quanta tibi fecit Deus. Et abiit per universam civitatem, prædicans quanta illi fecisset Iesus.

40. Factum est autem cum redisset Iesus, excepit illum turba. erant enim omnes expectantes eum.

* *Matth.* 9. 18. *Marc.* 5. 22. 41. * Et ecce venit vir, cui nomen Iairus, & ipse princeps synagogæ erat: & cecidit ad pedes Iesu, rogans eum ut intraret in domum eius,

42. quia unica filia erat ei ferè annorum duodecim, & hæc moriebatur. Et contigit, dum iret, a turbis comprimebatur.

43. Et mulier quædam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim, quæ in medicis erogaverat omnem substantiam suam, nec ab ullo potuit curari:

44. accessit retrò, & tetigit simbriam vestimenti eius: & confestim stetit fluxus sanguinis eius.

45. Et ait Iesus: Quis est, qui me tetigit? Negantibus autem omnibus, dixit Petrus, & qui cum illo erant: Præceptor, turba te comprimunt, & affligunt, & dicis: Quis me tetigit?

46. Et dixit Iesus: Tetigit me aliquis. nam ego novi virtutem de me exiisse.

47. Videns autem mulier, quia non latuit, tremens venit, & præcidit ante pedes eius: & ob quam causam tetigerit eum, indicavit coram omni populo: & quemadmodum confestim sanata sit.

48. At ipse dixit ei: Filia, fides tua salvam te fecit: vade in pace.

49. Adhuc illo loquente, venit quidam ad principem synagogæ, dicens ei: Quia mortua est filia tua, noli vexare illum.

50. Iesus autem, audito hoc verbo, respondit patri puellæ: Noli timere, crede tantum, & salva erit.

51. Et cum venisset domum, non permisit intrare secum quemquam, nisi Petrum, & Iacobum, & Ioannem, & patrem, & matrem puellæ.

52. Flebant autem omnes, & plange-

bant illam. At ille dixit: Nolite flere, non est mortua puella, sed dormit.

53. Et deridebant eum, scientes quod mortua esset.

54. Ipse autem tenens manum eius clamavit, dicens: Puella, surge.

55. Et reversus est spiritus eius, & surrexit continuo. Et iussit illi dari manducare.

56. Et stupuerunt parentes eius, quibus præcepit ne alicui dicerent quod factum erat.

CAPUT IX.

Quæ hoc capite narrantur, ferè habentur apud Matthæum, & Marcum.

1. ¶ Convocatis autem duodecim Apóstolis, dedit illis virtutem, & potestatem super omnia demonia, & ut languores curarent.

2. Et misit illos prædicare regnum Dei, & sanare infirmos.

3. * Et ait ad illos: Nihil tuleritis in via, neque virgam, neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis.

4. Et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete, & inde ne exeatis.

5. Et quicumque non receperint vos: exeuntes de civitate illa, etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos.

6. Egressi autem circuibant per castella evangelizantes, & curantes ubique.

7. * Audivit autem Herodes tetrarcha omnia, quæ fiebant ab eo, & hæsitabat eò quod diceretur.

8. à quibusdam: Quia Ioannes surrexit à mortuis: à quibusdam verò: Quia Elias apparuit: ab aliis autem: Quia propheta unus de antiquis surrexit.

9. Et ait Herodes: Ioannem ego decollavi: Quis est autem iste, de quo ego talia audio? Et quærebat videre eum.

10. Et reversi Apóstoli, narraverunt illi quæcumque fecerunt: & assumptis illis secersit seorsum in locum desertum, qui est Bethsaida.

11. Quod cum cognovissent turba, secuta sunt illum: & excepit eos, & loquebatur illis de regno Dei, & eos, qui curâ indigebant, sanabat.

12. Dies autem cœperat declinare. Et accedentes duodecim dixerunt illi: * Dimitte turbas, ut euntes in castella, villasque quæ circa sunt, divertant, & inveniant escas: quia hic in loco deserto sumus.

Ssss

13. Ait

13. Ait autem ad illos: Vos date illis manducare. At illi dixerunt: * Non sunt nobis plus quam quinque panes, & duo pisces: nisi forte nos eamus, & emamus in omnem hanc turbam escas.

14. Erant autem ferè viri quinque millia. Ait autem ad discipulos suos: Facite illos discumbere per convivia quinquagenos.

15. Et ita fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes.

16. Accèptis autem quinque panibus, & duobus piscibus, respexit in caelum, & benedixit illis: & distribuit discipulis suis, ut ponerent ante turbas.

17. Et manducaverunt omnes, & saturati sunt. Et sublatum est quod superstitit illis, fragmentorum còphini duodecim.

18. * Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo & discipuli: & interrogavit illos, dicens: Quem me dicunt esse turbæ?

19. At illi responderunt, & dixerunt: Ioannem Baptistam, alii autem Eliam, alii verò quia unus propheta de prioribus surrexit.

20. Dixit autem illis: Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit: Christum Dei.

21. At ille increpans illos, præcepit ne cui dicerent hoc,

22. dicens: * Quia oportet filium hominis multa pati, & reprobari à senioribus, & principibus Sacerdotum, & Scribis, & occidi, & tertià die resurgere.

23. * Dicebat autem ad omnes: Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me.

24. * Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet illam: nam qui perdidit animam suam propter me, salvam faciet illam.

25. quid enim proficit homo, si lucratur universum mundum, se autem ipsum perdat, & detrimentum sui faciat?

26. * Nam qui me erubuerit, & meos sermones: hunc Filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua, & Patris, & sanctorum Angelorum.

27. * Dico autem vobis verè: sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem donec videant regnum Dei.

28. * Factum est autem post hæc verba ferè dies octo, & assumpsit Petrum, &

* Ioann. 6. 9.
* Matth. 17. 21.
* Marc. 8. 31. & 9. 30.
* Matth. 10. 38. & 16. 24.
* Marc. 8. 34.
* Inf. 14. 27.
* Infr. 17. 33.
* Ioann. 12. 25.
* Matth. 10. 33.
* Marc. 8. 38.
2. Tim. 2. 12.
* Matth. 16. 28.
* Marc. 8. 39.
* Matth. 17. 1.
* Marc. 9. 1.

Iacobum, & Ioannem, & ascendit in montem ut oraret.

29. Et facta est, dum oraret, species vultus eius altera: & vestitus eius albus & resurgens.

30. Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses, & Elias,

31. visi in maiestate: & dicebant excessum eius, quem completurus erat in Ierusalem.

32. Petrus verò, & qui cum illo erant, gravati erant somno. Et evigilantes viderunt maiestatem eius, & duos viros, qui stabant cum illo.

33. Et factum est cum discederent ab illo, ait Petrus ad Iesum: Præceptor, bonum est nos hic esse: & faciamus tria tabernacula, unum Tibi, & unum Moysi, & unum Eliæ, nesciens quid diceret.

34. Hæc autem illo loquente, facta est nubes, & obumbravit eos: & timuerunt, intrantibus illis in nubem.

35. Et vox facta est de nube, dicens: * Hic est Filius meus dilectus, ipsum audite.

36. Et dum fieret vox, inventus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt, & nemini dixerunt in illis diebus quidquam ex his, quæ viderant.

37. Factum est autem in sequenti die, descendentibus illis de monte, occurrit illis turba multa.

38. * Et ecce vir de turba exclamavit, dicens: Magister, obsecro te, respice in filium meum quia unicus est mihi:

39. & ecce spiritus apprehendit eum, & subito clamat, & elidit, & dissipat eum eum spuma, & vix discedit dilanians eum:

40. & rogavi discipulos tuos ut efferrent illum, & non potuerunt.

41. Respondens autem Iesus, dixit: O generatio infidelis, & perversa, usquequò ero apud vos, & patiar vos? Adduc hue filium tuum.

42. Et cum accederet, elisit illum demonium, & dissipavit.

43. Et increpavit Iesus spiritum immundum, & sanavit puerum, & reddidit illum patri eius.

44. Stupébant autem omnes in magnitudine Dei: omnibusque mirantibus in omnibus, quæ faciebat, dixit ad discipulos suos: Pónite vos in cordibus vestris sermones istos: Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum.

CAPUT X.

Qua hoc capite continentur, ea ferè sunt explicata cap. 9. 10. & 11. Matthæi, præter extremam huius capitis partem de Martha & Maria.

45. At illi ignorabant verbum istud, & erat velatum ante eos ut non sentirent illud: & timebant eum interrogare de hoc verbo.

46. * Intravit autem cogitatio in eos, quis eorum maior esset.

47. At Iesus videns cogitationes cordis illorum, apprehendit puerum, & statuit illum secus se,

48. & ait illis: Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recipit: & quicumque me receperit, recipit eum, qui me misit. Nam qui minor est inter vos omnes, hic maior est.

49. Respondens autem Ioannes dixit: Præceptor, vidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia, & prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum.

50. Et ait ad illum Iesus: Nolite prohibere: qui enim non est adversum vos, pro vobis est.

51. Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius, & ipse faciem suam firmavit ut iret in Ierusalem.

52. Et misit nuncios ante conspectum suum: & euntes intraverunt in civitatem Samaritanorum ut pararent illi.

53. Et non receperunt eum, quia facies eius erat euntis in Ierusalem.

54. Cum vidissent autem discipuli eius Iacobus, & Ioannes, dixerunt: Domine, vis dicimus ut ignis descendat de caelo, & consumat illos?

55. Et conversus increpavit illos, dicens: Nescitis cuius spiritus estis.

56. * Filius hominis non venit animas perdere, sed salvare. Et abierunt in aliud castellum.

57. Factum est autem: ambulantibus illis in via, dixit quidam ad illum: Sequar te quocumque ieris.

58. Dixit illi Iesus: * Vulpes foveas habent, & volucres cali nidos: Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.

59. Ait autem ad alterum: Sequere me. ille autem dixit: Domine perimite mihi primum ire, & sepelire patrem meum.

60. Dixitque ei Iesus: Sine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem vade, & annuncia regnum Dei.

61. Et ait alter: Sequar te Domine, sed perimite mihi primum renunciare his, quæ domi sunt.

62. Ait ad illum Iesus: Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retrò, aptus est regno Dei.

* Matth. 18. 1.
* Marc. 9. 33.
* Matth. 17. 14.
* Marc. 9. 16.
* Ioann. 3. 17. & 12. 47.
* Matth. 8. 20.

1. **P**ost hæc autem ꝑ designavit Dominus & alios septuaginta duos. & misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem, & locum, quò erat ipse venturus.

2. Et dicebat illis: * Messis quidem multa, operarii autem pauci. Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam.

3. Ite: * ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.

4. * Nolite portare sacculum, neque peram, neque calceamenta, & neminem per viam salutaveritis.

5. In quacumque domum intraveritis, primum dicite: Pax huic domui:

6. & si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illum pax vestra: sin autem, ad vos revertetur.

7. In eadem autem domo manete edentes, & bibentes quæ apud illos sunt: * dignus est enim operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum.

8. Et in quacumque civitatem intraveritis, & susceperint vos, manducate quæ apponuntur vobis:

9. & curate infirmos, qui in illa sunt, & dicite illis: Appropinquavit in vos regnum Dei.

10. In quacumque autem civitatem intraveritis, & non susceperint vos, exeuntes in plateas eius, dicite:

11. * Etiam pulverem, qui adhæsit nobis de civitate vestra, extergimus in vos: tamen hoc scitote, quia appropinquavit regnum Dei.

12. Dico vobis, quia Sodomis in die illa remissius erit, quam illi civitati.

13. * Væ tibi Corozáin, væ tibi Bethsaida: quia si in Tyro, & Sidone factæ fuissent virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio, & cinere sedentes penitent.

14. Verumtamen Tyro, & Sidoni remissius erit in iudicio, quam vobis.

15. Et tu Capharnaum usque ad caelum exaltata, usque ad infernum demergèris.

16. ꝑ Qui vos audit, me audit: & qui vos spernit, me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum, qui misit me.

17. Reversi sunt autem septuaginta duo cum

ꝑ SANCTI MARCI Item S. LUCÆ.
* Matth. 9. 37.
* Matth. 10. 16.
* Matth. 10. 10.
* Marc. 6. 8.
* 4. Reg. 4. 29.
* Deut. 24. 14.
* Matth. 10. 10.
1. Tim. 5. 18.
* Act. 13. 51.
* Matth. 11. 21.
ꝑ PLUR. MART. * Matth. 10. 40.
* Ioann. 13. 20.